

Χαρακτηριστικά της ποίησης του Γ. Ρίτσου

- ✚ Η ποίησή του υπάρχει για να δηλώνει τη μέθεξη στη ζωή, μεταρσιώνοντας λέξεις, χρώματα, φυσικά στοιχεία, απλά καθημερινά αντικείμενα. Ο Ρίτσος δημιούργησε, με το δικό του τρόπο, το έπος της καθημερινότητας.
*(Τρέξανε τὰ παιδιά, πῆραν στὰ παχουλὰ τους χέρια
τὸ φεγγάρι κι ὅλη τη νύχτα παίζανε στὸν κάμπο.)*
(Ὄνειρο καλοκαιρινοῦ μεσημεριοῦ, 1938)
- ✚ εγγενὲς ρεαλισμός, συνδυασμένος με σπάνια οπτική και απτική μνήμη· τον οδηγεί στην καταγραφή πάμπολλων φευγαλέων εικόνων (αντικείμενα, χειρονομίες, στιγμιότυπα της καθημερινῆς ζωῆς)
*(Συχνὰ πετάγομαι στὸ φαρμακεῖο ἀπέναντι γιὰ καμιὰν ἀσπιρίνη
ἄλλοτε πάλι βαριέμαι καὶ μένω μὲ τὸν πονοκέφαλό μου
ν' ἀκούω μὲς στοὺς τοίχους τὸν κούφιο θόρυβο ποὺ κάνουν οἱ σωλῆνες τοῦ νεροῦ,
ἢ ψῆνω ἓναν καφέ, καί, πάντα ἀφηρημένα, ξεχνιέμαι κ' ἐτοιμάζω δυὸ
- ποιὸς νὰ τὸν πιεῖ τὸν ἄλλον;)*
(Ὡσόνάτα του σεληνόφωτος, 1956, Τέταρτη Διάσταση)
- ✚ επιδράσεις ἀπὸ τον υπερρεαλισμό: επαναστατικὴ ματιά, κοινωνικὲς διεκδικήσεις, ἀπόκρυφος, σχεδόν, ἀνθρωπισμός, συνειρμικὲς εικόνες
*(Τόσα χρόνια πολιορκημένοι ἀπὸ στεριά καὶ θάλασσα ὅλοι πεινᾶνε, ὅλοι σκοτώνονται καὶ
κανένας δὲν πέθανε -πάνου στὰ καρπούλια λάμπουνε τὰ μάτια τους,
μία μεγάλη σημαία, μία μεγάλη φωτιά κατακόκκινη
καὶ κάθε αὐγὴ χιλιάδες περιστέρια φεύγουν ἀπ' τὰ χέρια τους
γιὰ τὶς τέσσερις πόρτες τοῦ ὀρίζοντα.)*
(Ρωμιοσύνη)
- ✚ εικαστικὲς εικόνες με ἐντονο συναισθηματικὸ φορτίο· εικόνες με ἀπαράμιλλη διαύγεια καὶ πρωτότυπο τρόπο ἐκφράσεως
*(Ἀμπέλια τραβᾶν κατὰ τη θάλασσα. Δίπλα στ' αλέτρι
καπνίζει μία μικρὴ φωτιά. Του παππουλή τα ρούχα
τα σιάξαμε σκιάχτρο γιὰ τὶς κάργιες. Οἱ μέρες μας
παίρνουν το δρόμο τους γιὰ λίγο ψωμί καὶ μεγάλες λιακάδες.)*
(ὁ τόπος μας, 1967)
- ✚ ἐπιδέξιος συνδυασμός του συγκεκριμένου καὶ του ἀφηρημένου στη λεκτικὴ διατύπωση
*(Τώρα που ἡ αὐγὴ καὶ ἡ νύχτα σμίγουν ὅπως δένονται
τὰ δέκα δάκτυλα στο γόνα της σελήνης
καὶ συ μόνη, Κυρά των Ἀμπελιών, μέσα στο χάραμα
να σκίζει ὁ μέγας ἴσκιος σου τὸν κάμπο σαν καράβι)*
(Κυρά των Ἀμπελιών, 1946-52)
- ✚ ἐκφράση της συλλογικῆς μοίρας, μέσα καὶ ἀπὸ αὐτοβιογραφικὰ στοιχεῖα, χωρὶς ρητορικὸ εὐτελισμό. Ἡ ποιητικὴ ματιά του στραμμένη στην ἀναζήτηση της κοινωνικῆς δικαιοσύνης
*(Τούτες τὶς μέρες ὁ ἄνεμος μας κυνηγάει.
Γύρω σε κάθε βλέμμα τὸ συρματοπλεγμα
γύρω στη καρδιά μας τὸ συρματοπλεγμα
γύρω στην ἐλπίδα τὸ συρματοπλεγμα. Πολύ κρύο εφέτος.)*
(Καπνισμένο τσουκάλι, 1949)

✚ αναφορές στην Αρχαία Γραμματεία και χρήση των αρχαίων μύθων · αυτοί , αν και διατηρούν τον αρχετυπικό τους χαρακτήρα, συνομιλούν με τα σύγχρονα ιστορικά , κοινωνικά και πολιτικά συμφραζόμενα .Μέσα από αυτούς ο Ρίτσος περισσότερο θέτει ερωτήσεις για τον άνθρωπο και τη μοίρα του, παρά δίνει απαντήσεις. ερωτήσεις όμως στις οποίες λανθάνει η εμπιστοσύνη στον άνθρωπο και τη δύναμή του

(Αν είχε ζήσει, ω, σίγουρα,

θα την είχαν μισήσει. Μοναδική της σκέψη

είταν ο θάνατος. Και τώρα λέω: μια κ' ήξερε

ότι δεν ήταν τρόπος να τον αποφύγει, αντί να τον προσμένει

αργά, βαριά, γερνώντας ανωφέλευτα, προτίμησε

να τον προλάβει, να τον προκαλέσει μάλιστα, σ' όνομα

μιας πονηρής κ' ιαμής γενναιοφροσύνης, αντιστρέφοντας το φόβο

όλης της ζωής και της επιθυμίας της σε ηρωισμό, αντιστρέφοντας

τον ίδιο της αναπότερπτο θάνατο σε μιαν ευτελή αθανασία,

ναι, ναι, ευτελή, παρ' όλη της την εκτυφλωτική λαμπρότητα. Πώς το άντεξε, θε μου,

αυτή η αιώνια φοβισμένη ως το θυμό, η αιώνια τρομαγμένη

μπροστά στο φαΐ, μπροστά στο φως, μπροστά στα χρώματα,

μπροστά στο δροσερό, γυμνό νερό;)

(Ισμήνη, Τέταρτη Διάσταση, 1966- 1972)